

Association of South East Asian Nations (ASEAN)

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ V

ເອກະສານແນະນຳຂອງອາຊຽນສຳລັບການສຶກສາ
ຄວາມຄົງຕົວ ແລະ ອາຍຸຂອງຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນ
ເມືອງ.

(ASEAN GUIDELINES ON STABILITY STUDY AND
SHELF-LIFE OF TRADITIONAL MEDICINES)

Version 1.0

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເອກະສານ (DOCUMENT INFORMATION)

ເອກະສານຊຸດນີ້ ໄດ້ຮັບຮອງ ໃນກອງປະຊຸມຂອງຄະນະກຳມະການວິທະຍາສາດດ້ານຢາພື້ນເມືອງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນເສີມສຸຂະພາບ (ATSC) ຄັ້ງທີ 20 ລະຫວ່າງ ວັນທີ 26-29 ສິງຫາ 2013, ທີ່ ບາງກອກ ແລະ ອະນຸມັດຮັບຮອງ ໃນກອງປະຊຸມ ຄັ້ງທີ 20 ຂອງກອງປະຊຸມຂອງກຸ່ມງານ ຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນເສີມສຸຂະພາບ ຂອງຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາດ້ານມາດຕະຖານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງອາຊຽນ (TMHSPWG) ລະຫວ່າງ ວັນທີ 15-16 ພະຈິກ 2013 ທີ່ ຈາກາຕາ, ປະເທດອິນໂດເນເຊຍ.

ສາລະບານ

ສະເໜີ (Introduction).....	
ສະເໜີ (INTRODUCTION)	3
ຈຸດປະສົງ (OBJECTIVE)	3
ການອອກແບບການສຶກສາ (DESIGN)	3
1. ຫຼັກການລວມ (GENERAL)	3
2. ການເລືອກຂະໜາດຊຸດຜະລິດ (SELECTION OF BATCHES)	3
3. ຂໍ້ກຳນົດສະເພາະ/ລາຍການວິໄຈ (SPECIFICATION/PARAMETERS)	3
4. ຄວາມຖີ່ຂອງການວິໄຈ (TESTING FREQUENCY)	4
5. ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາ (STORAGE CONDITION)	5
6. ລະບົບຮູບແບບບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ (CONTAINER CLOSURE SYSTEM)	6
7. ການປະເມີນ (EVALUATION)	6
8. ສະຫຼາກ (LABELLING)	7
ການອະທິບາຍຄຳສັບ (Glossary)	7
ວັນໝົດອາຍຸ (Expiry date)	9
ຄວາມຜຸຜຸ່ຍ (Hardness/friability)	9

ສະເໜີ (INTRODUCTION)

ການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວແມ່ນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ດ້ານຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງ ໂດຍວັດແທກດ້ວຍບັນດາລາຍການວິໄຈທີ່ກໍານົດ ເຊິ່ງຮັບປະກັນການຮັກສາຄວາມສະໝໍ່າສະເໝີຂອງຂໍ້ກໍານົດສະເພາະຂອງຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍທີ່ຢູ່ໃນລະບົບຮູບແບບການບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ເກັບຮັກສາພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ກໍານົດ. ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຂອງຢາ ແມ່ນເພື່ອກໍານົດອາຍຸຂອງຜະລິດຕະພັນຢາ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບຮູບແບບການບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາທີ່ກໍານົດ ໂດຍການວິໄຈດ້ານວັດຖຸ-ເຄມີ ແລະ ຈຸລິນຊີ ວ່າບັນລຸຂໍ້ກໍານົດສະເພາະຂອງມັນຫຼືບໍ່.

ຈຸດປະສົງ (OBJECTIVE)

ເອກະສານແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນພຽງແຕ່ເປັນການສະເໜີຈຸດສໍາຄັນຂອງການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຂອງຜະລິດຕະພັນ, ດັ່ງນັ້ນໃນການປະຕິບັດຕົວຈິງຍັງສາມາດດັດປັບໃຫ້ແທດເໝາະກັບການສຶກສາ ແລະ ຄຸນລັກສະນະສະເພາະຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ຈະປະເມີນຕົວຈິງ.

ການອອກແບບການສຶກສາ (DESIGN)

1. ຫຼັກການລວມ (GENERAL)

ການອອກແບບການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຂອງຢາຕ້ອງອີງໃສ່ຄຸນລັກສະນະສະເພາະຂອງຢານັ້ນໆ. ໂດຍທົ່ວໄປຄວນພິຈາລະນາບັນຫາສໍາຄັນລຸ່ມນີ້:

- ການເລືອກຂະໜາດຊຸດຜະລິດ
- ຂໍ້ກໍານົດສະເພາະຂອງຜະລິດຕະພັນ/ລາຍການວິໄຈ
- ຄວາມຖີ່ຂອງການວິໄຈ
- ເງື່ອນໄຂເກັບຮັກສາ
- ລະບົບຮູບແບບການບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່

2. ການເລືອກຂະໜາດຊຸດຜະລິດ (SELECTION OF BATCHES)

ຜະລິດຕະພັນທີ່ເຮັດການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຕ້ອງແມ່ນຂະໜາດຊຸດຜະລິດ, ສຸດຕໍ່າລາ ແລະ ລະບົບຮູບແບບບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ດຽວກັນກັບທີ່ຈະຈໍາໜ່າຍໃນຕະຫຼາດ.

- ການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຢ່າງໜ້ອຍສຸດຕ້ອງເຮັດ 2 ຊຸດຜະລິດ ທີ່ມາຈາກຊຸດຜະລິດທົດລອງ, ຊຸດຜະລິດເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ຊຸດຜະລິດເພື່ອການຈໍາໜ່າຍ, ຫຼື ອາດຈະປະສົມປະສານກັນກໍ່ໄດ້.
- ຂະບວນການຜະລິດຂອງຊຸດຜະລິດທີ່ນໍາມາສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຕ້ອງສາມາດເປັນຕົວແທນຂອງຊຸດຜະລິດທີ່ຈະຈໍາໜ່າຍ, ແລະຕ້ອງມີຄຸນນະພາບ ແລະ ບັນລຸຂໍ້ກໍານົດສະເພາະດຽວກັນ.
- ການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຕ້ອງເຮັດໃນຂະໜາດຄວາມແຮງຂອງຢາ ແລະ ຢູ່ໃນລະບົບການບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ຈະເປັນຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ, ນອກຈາກວ່າຈະເຮັດການອອກແບບການສຶກສາແບບ bracketing/matrixing ເອກະສານຄັດຕິດ Appendix 1.

3. ຂໍ້ກໍານົດສະເພາະ/ລາຍການວິໄຈ (SPECIFICATION/PARAMETERS)

ການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຕ້ອງກວມເອົາການວິໄຈດ້ານວັດຖຸ-ເຄມີ ແລະ ຈຸລິນຊີຂອງຜະລິດຕະພັນຢາ ເຊິ່ງອາດຈະມີການປ່ຽນແປງໃນລະຫວ່າງການເກັບຮັກສາເຊິ່ງເປັນຜົນສະທ້ອນຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງຢາ. ລາຍການວິໄຈທີ່ແນະນຳສໍາລັບການວິໄຈແຕ່ລະປະເພດ ໃນການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວ ລະບຸໃນເອກະສານຄັດຕິດ Appendix 2.

ລາຍການວິໄຈທີ່ແນະນຳສຳລັບແຕ່ລະຜະລິດຕະພັນອາດຈະບໍ່ຄົບຖ້ວນ ແລະ ກໍ່ບໍ່ໄດ້ເຈາະຈົງວ່າທຸກລາຍການວິໄຈທີ່ແນະນຳ ຕ້ອງເຮັດເຊັ່ນດຽວກັນໃນການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຂອງຜະລິດຕະພັນຢາທີ່ມີຄຸນລັກສະນະສະເພາະອື່ນໆ. ສຳລັບຜະລິດຕະພັນຢາທີ່ຍັງບໍ່ຮູ້ສ່ວນປະສົມຂອງທາດຫຼັກຊັດເຈນ, ສາມາດນຳໃຊ້ລາຍການວິໄຈດ້ານວັດຖຸທີ່ສາມາດຊື້ ບອກເຖິງການປ່ຽນແປງໃນໄລຍະການເກັບຮັກສາ. ລາຍການວິໄຈດ້ານວັດຖຸຂອງຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍສາມາດເຮັດໄດ້ ຕາມວິທີການລຸ່ມນີ້:

- ການວິເຄາະທາງປະສາດສຳຜັດຂັ້ນຕົ້ນ (Gross organoleptic analysis), ການວິເຄາະດ້ວຍຄວາມຮູ້ສຶກທົ່ວ ໄປ (Examination by general impression).
- ວິທີການ ທີ່ມີລັກສະນະວິທະຍາສາດ ອື່ນໆ

ສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ມີສ່ວນປະສົມຂອງຫຼາຍທາດອອກລິດ, ອາດຈະບໍ່ສາມາດວິໄຈເພື່ອວັດແທກທຸກໆທາດໄດ້, ສາມາດເຮັດການວິໄຈວັດແທກພຽງທາດດຽວ ຫຼື ໃນກໍລະນີທາດອອກລິດ ຫຼື ທາດທີ່ເປັນເຄື່ອງໝາຍ ທີ່ອາດຈະປ່ຽນແປງໃນໄລຍະການເກັບຮັກສາເຊິ່ງອາດສົ່ງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງຢາທີ່ມີສ່ວນປະສົມດັ່ງກ່າວ, ຕ້ອງໄດ້ມີການອະທິບາຍທີ່ເໝາະສົມ.

4. ຄວາມຖີ່ຂອງການວິໄຈ (TESTING FREQUENCY)

ສຳລັບການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວແບບເລັ່ງລັດ ແລະ ແບບໄລຍະເວລາຈົງ, ຄວາມຖີ່ຂອງການວິໄຈຕ້ອງພຽງພໍທີ່ຈະສ້າງເປັນ ຂໍ້ມູນການຄົງຕົວຂອງຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ. ໃນການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດຄວາມຖີ່ໃນການວິໄຈຢ່າງຕໍ່າຕ້ອງມີ 3 ໄລຍະຄື ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ສິ້ນສຸດ ເຊັ່ນ: ແນະນຳໃຫ້ວິໄຈໃນເດືອນທີ 0, 3 ແລະ 6 ໃນການສຶກສາໄລຍະ 6 ເດືອນ.

ຄວາມຖີ່ຂອງການວິໄຈໃນການສຶກສາໄລຍະເວລາຈົງ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວແມ່ນວິໄຈທຸກໆ 3 ເດືອນໃນໄລຍະການເກັບ ຮັກສາຂອງປີທຳອິດ, ຫຼັງຈາກນັ້ນທຸກໆ 6 ເດືອນໃນໄລຍະການເກັບຮັກສາຂອງປີທີສອງ ແລະ ປີລະຄັ້ງໃນປີຕໍ່ໆໄປ ຈົນຮອດ ປີໝົດອາຍຸຂອງຢາ.

ຄວາມຖີ່ຂອງການວິໄຈໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນດັ່ງຕາຕະລາງ 1 ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາ	ຄວາມຖີ່ຂອງການວິໄຈ
ການສຶກສາໄລຍະເວລາຈົງ	ເດືອນທີ 0, 3,6,9,12,18,24 ແລະຫຼັງຈາກນັ້ນແມ່ນປີລະຄັ້ງຈົນຮອດອາຍຸຢາ
ການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດ	ເດືອນທີ 0, 3 ແລະ 6

ການສຶກສາແບບຄັດຫຍໍ້ ເຊັ່ນ: matrixing ຫຼື bracketing, ໃນກໍລະນີທີ່ຫຼຸດຄວາມຖີ່ຂອງການວິໄຈລົງ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ເຮັດການວິໄຈຄົບຕາມລາຍການວິໄຈ ກໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງມີການອະທິບາຍທີ່ເໝາະສົມ, ດັ່ງເອກະສານຄັດຕິດ Appendix 1.

ໃນກໍລະນີ ລະຫວ່າງການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດ (ເນື່ອງຈາກປະສົບການ) ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ວ່າ ຄວນມີການປັບປຸງເກນ ການສຶກສາ ເຊັ່ນ: ລາຍການວິໄຈຕ້ອງເພີ່ມຕື່ມຈາກການກຳນົດ, ຄວນຈະເຮັດດ້ວຍວິທີການເພີ່ມຕົວຢ່າງການວິໄຈໃນໄລ ຍະສຸດທ້າຍ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມຖີ່ການວິໄຈເປັນ 4 ຄັ້ງ.

ໃນກໍລະນີ ລະຫວ່າງການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດ ພົບການປ່ຽນແປງທີ່ຊັດເຈນໃນໄລຍະ 3 ເດືອນທຳອິດ, ຕ້ອງອະທິບາຍເຖິງຜົນສະທ້ອນດັ່ງກ່າວຕໍ່ການເກັບຮັກສາໃນເວລາສິ້ນທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບເງື່ອນໄຂທີ່ລະບຸໃນສະຫຼາກເຊັ່ນ: ໃນລະຫວ່າງການຂົນສົ່ງ ຫຼື ຈັດເກັບ. ການອະທິບາຍໃນກໍລະນີນີ້ ຈະຖືກຍອມຮັບ, ຖ້າຫາກ ມີການຢັ້ງຢືນທີ່ເໝາະສົມເຊັ່ນ:

ການເພີ່ມໜຶ່ງຊຸດຜະລິດເຮັດການສຶກສາໃນໄລຍະເວລາສັ້ນກວ່າ 3 ເດືອນ ແລະ ເພີ່ມຄວາມຖີ່ການວິໄຈ. ແຕ່ໃນກໍລະນີເປັນຜະລິດຕະພັນ ເກີດການປ່ຽນແປງທີ່ຊັດເຈນໃນໄລຍະ 3 ເດືອນທໍາອິດ, ທີ່ບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງວິໄຈໃນຈໍານວນເດືອນຕໍ່ໄປ, ເຊິ່ງແມ່ນຜະລິດຕະພັນທີ່ອາຍຸຂອງມັນຂຶ້ນກັບການສຶກສາໄລຍະເວລາຈິງເຊັ່ນ: ຜະລິດຕະພັນນໍ້າມັນຂີ້ເຜິ້ງ (ointments), ຄຣີມ (cream), ຫຼືຢາຈໍາພວກຍັດຮູທະວານ (suppositories) ເຊິ່ງບໍ່ສາມາດຈະເຮັດການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດໄດ້, ຈຶ່ງສາມາດເຮັດພຽງການສຶກສາໄລຍະເວລາຈິງ. ຖ້າວ່າການປ່ຽນແປງທີ່ຊັດເຈນເກີດຂຶ້ນໃນລະຫວ່າງໄລຍະ 3 ແລະ 6 ເດືອນຂອງການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດ, ອາຍຸຂອງຢາຄວນອີງໃສ່ການສຶກສາໄລຍະເວລາຈິງ.

5. ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາ (STORAGE CONDITION)

ໂດຍທົ່ວໄປ, ຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍຕ້ອງຖືກປະເມີນພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາທີ່ກຳນົດຂອງມັນ (ພ້ອມດ້ວຍການທົດສອບຄວາມຄົງຕົວທີ່ເໝາະສົມ), ເພື່ອທົດສອບຄວາມຄົງຕົວຂອງມັນຕໍ່ອຸນຫະພູມພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາທີ່ແນະນຳ, ແລະ ທົດສອບຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ຄວາມຊຸ່ມ ຫຼື ການລະເຫີຍຂອງທາດທໍາລະລາຍ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ. ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາ ແລະ ໄລຍະເວລາຂອງການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຕ້ອງພຽງພໍ ແລະ ກວມເອົາການເກັບຮັກສາ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ການນຳໃຊ້ ເຊັ່ນ: ຜະລິດຕະພັນຢາທີ່ຕ້ອງໄດ້ຖືກລະລາຍ ຫຼື ຜ່າຈາງຕາມການແນະນຳໃນສະຫຼາກ. ແນະນຳກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາພາຍໃຕ້ອຸນຫະພູມ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມທີ່ກຳນົດ ສໍາລັບການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວ, ແລະ ລະບົບຮູບແບບການບັນຈຸຫຸ້ມທີ່ເຊິ່ງອີງຕາມຄຸນລັກສະນະຈຳເພາະຂອງຜະລິດຕະພັນ ແລະ ປະເພດຂອງພາຊະນະ ຫຸ້ມຫໍ່ໃນ, ອີງໃສ່ການແນະນຳກ່ຽວກັບການເກັບຮັກສາໃນສະຫຼາກຂອງຜະລິດຕະພັນ. ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາໂດຍທົ່ວໄປ ແມ່ນດັ່ງຕາຕະລາງ 2 ທີ່ສະແດງລຸ່ມນີ້:

ປະເພດຂອງລະບົບຮູບແບບບັນຈຸຫຸ້ມ/ການສຶກສາ	ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາ
ຜະລິດຕະພັນທີ່ລະບົບຮູບແບບບັນຈຸຫຸ້ມທີ່ບໍ່ສາມາດປ້ອງກັນຄວາມຊຸ່ມໄດ້	30°C ± 2°C/75% RH ± 5% RH
ຜະລິດຕະພັນທີ່ລະບົບຮູບແບບບັນຈຸຫຸ້ມທີ່ສາມາດປ້ອງກັນຄວາມຊຸ່ມໄດ້	30°C ± 2°C
ການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດ	40°C ± 2°C/75% RH ± 5% RH

ໃນກໍລະນີຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ແມ່ນການສຶກສາໃນເງື່ອນໄຂເກັບຮັກສາທີ່ຕໍ່າກວ່າ (ເຊັ່ນ: 30°C/65% RH) ເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດ, ຕ້ອງເພີ່ມເຕີມຂໍ້ມູນເພື່ອອະທິບາຍຕາມຄວາມເໝາະສົມ ທີ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ການປະເມີນມີລັກສະນະວິທະຍາສາດທີ່ພຽງພໍ. ປັດໄຈທີ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາລວມມີ:

- ມີການພົບເຫັນປະກົດການທີ່ສະແດງເຖິງຄວາມບໍ່ຄົງຕົວຫຼືບໍ່
- ຂໍ້ມູນໄດ້ປະກອບດ້ວຍການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດຫຼືບໍ່
- ປະເພດຂອງລະບົບຮູບແບບການບັນຈຸຫຸ້ມ

ອະນຸຍາດໃຫ້ເຮັດການເກັບຮັກສາພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາອື່ນໆ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ເຊັ່ນ: ຜະລິດຕະພັນທີ່ອ່ອນໄຫວຕໍ່ຄວາມຮ້ອນ ສາມາດເຮັດການສຶກສາໃນອຸນຫະພູມທີ່ຕໍ່າລົງ ເຊິ່ງສຸດທ້າຍຈະຖືກກຳນົດເປັນເງື່ອນໄຂເກັບຮັກສາຜະລິດຕະພັນດັ່ງກ່າວ ໃນໄລຍະຍາວ.

- ຜະລິດຕະພັນທີ່ມີສ່ວນປະສົມຂອງທາດອອກລິດຫຼືສຸດຕໍ່າລາທີ່ບໍ່ສາມາດເກັບຮັກສາໃນອຸນຫະພູມສູງເກີນປົກກະຕິ ເຊັ່ນ: ຢາຍັດຮູທະວານ ສາມາດເຮັດພຽງການສຶກສາໄລຍະເວລາຕົວຈິງ.

ໃນກໍລະນີການສຶກສາຕ້ອງເຮັດໃນເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາໃນອຸນຫະພູມທີ່ຕໍ່າກວ່າ, ການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດຄວນເຮັດໃນເງື່ອນໄຂອຸນຫະພູມສູງກວ່າເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາຕົວຈິງຢ່າງນ້ອຍ 15 °C (ແລະໃນເງື່ອນໄຂຄວາມຊຸ່ມທີ່ເໝາະສົມກັບອຸນຫະພູມນັ້ນໆ).

ຕົວຢ່າງ: ສໍາລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ຕ້ອງເກັບຮັກສາເປັນໄລຍະເວລາຍາວນານໃນຕູ້ເຢັນ, ການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດຂອງມັນຕ້ອງຢູ່ໃນອຸນຫະພູມ 25°C ± 2°C, 60% RH ± 5% RH. ອາຍຸຂອງຢາທີ່ລະບຸໃນສະຫຼາກຕ້ອງແມ່ນຜົນຂອງການສຶກສາໄລຍະເວລາຕົວຈິງ.

ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາສໍາລັບການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ຕ້ອງເກັບຮັກສາໃນຕູ້ເຢັນ ແມ່ນດັ່ງສະແດງໃນຕາຕະລາງ 3 ລຸ່ມນີ້:

ການສຶກສາ	ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາ
ການສຶກສາໄລຍະເວລາຈິງ	5°C ± 3°C
ການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດ	25°C ± 2°C/60% RH ± 5% RH

- ຜະລິດຕະພັນທີ່ຈະມີການປ່ຽນແປງດ້ານວັດຖຸ ຫຼື ເຄມີໃນເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາອຸນຫະພູມທີ່ຕໍ່າກວ່າເຊັ່ນ: ນໍ້າຢາແຂວນຕະກອນ(suspensions) ຫຼື ນໍ້າຢານໍ້າມັນ(emulsions) ທີ່ຈະເກີດການຕົກພິກ, ຫຼື ຄຣິມ, ນໍ້າມັນ, ຜະລິດຕະພັນຊະນິດເຄິ່ງທາດແຂງ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ໜຽວຊັ້ນຂຶ້ນ.

ຂໍ້ມູນຂອງການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວແບບເລັ່ງລັດສາມາດນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການປະເມີນຜົນສະທ້ອນທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກກໍລະນີທີ່ນອກເໜືອຈາກເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາທີ່ລະບຸຢູ່ໃນສະຫຼາກເຊັ່ນ: ໃນລະຫວ່າງການຂົນສົ່ງ. ການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດ ແລະ ແບບໄລຍະເວລາຕົວຈິງທີ່ຍັງດໍາເນີນບໍ່ສໍາເລັດສາມາດເປັນບ່ອນອີງໃນການປະເມີນອາຍຸຂອງຢາໃນເບື້ອງຕົ້ນ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອາຍຸຂອງຢາແມ່ນຕ້ອງອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກການສຶກສາແບບໄລຍະເວລາຕົວຈິງ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາທີ່ແນະນໍາ.

6. ລະບົບຮູບແບບປັ້ນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ (CONTAINER CLOSURE SYSTEM)

ຜະລິດຕະພັນທີ່ເຮັດການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຕ້ອງຢູ່ພາຍໃຕ້ພາຊະນະປັ້ນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ໃນເຊັ່ນດຽວກັນກັບທີ່ຈະຈໍາໜ່າຍໃນຕະຫຼາດ, ຫຼື ພາຊະນະປັ້ນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ນອກໃນກໍລະນີຈໍາເປັນທີ່ເໝາະສົມ.

ຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍທີ່ພາຊະນະປັ້ນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ໃນສາມາດປ້ອງກັນຄວາມຊຸ່ມໄດ້ ບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງສຶກສາຄວາມຄົງຕົວໃນເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາພາຍໃຕ້ຄວາມຊຸ່ມສູງ. ໂດຍທົ່ວໄປພາຊະນະປັ້ນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ໃນ ທີ່ປ້ອງກັນຄວາມຊຸ່ມລວມມີ: aluminum/aluminum blisters, High Density Polyethylene (HDPE) ຫຼື ແກ້ວປັ້ນຈຸຫຸ້ມທີ່ມີຜາອັດເປັນໂລຫະໜັກ ຫຼື HDPE.

7. ການປະເມີນ (EVALUATION)

ການສະເໜີ ແລະ ປະເມີນຂໍ້ມູນການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຕ້ອງແມ່ນການປະເມີນແບບເປັນລະບົບ ທີ່ລວມມີຜົນການວິໄຈ

ດ້ານວັດຖຸ-ເຄມີ ແລະ ຈຸລິນຊີ. ການປະເມີນບໍ່ຄວນອີງໃສ່ການພິຈາລະນາພຽງແຕ່ຜົນວິໄຈ, ຄວນຈະມີຜົນທົດສອບອື່ນໆ ຕາມກໍລະນີຈໍາເປັນ ແລະ ເໝາະສົມ. ຕາຕະລາງສະຫຼຸບຜົນການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວ ແມ່ນຢູ່ໃນເອກະສານຄັດຕິດ Appendix 3.

8. ສະຫຼາກ (LABELLING)

ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາພາຍໃຕ້ອຸນຫະພູມ, ແສງ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມທີ່ລະບຸໃນສະຫຼາກ ຕ້ອງອີງໃສ່ຜົນປະເມີນຂອງການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຂອງຜະລິດຕະພັນ. ສາມາດລະບຸຂໍ້ຄວາມ “ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຖືກແສງ” ແລະ/ຫຼື “ເກັບຮັກສາໄວ້ໃນສະຖານທີ່ ທີ່ແຫ້ງ” ແຕ່ບໍ່ຄວນໃຊ້ຂໍ້ຄວາມດັ່ງກ່າວມາເປັນການປົກປິດບັນຫາດ້ານຄວາມຄົງຕົວຂອງຜະລິດຕະພັນ. ຕ້ອງລະບຸເພີ່ມເຕີມໃນກໍລະນີຕ້ອງເກັບຮັກສາໃນເງື່ອນໄຂສະເພາະ. ຄວນຫຼີກລ້ຽງການໃຊ້ຄຳສັບເຊັ່ນ: “ໃນສະພາບແວດລ້ອມ” ຫຼື “ອຸນຫະພູມຫ້ອງ”.

ການອະທິບາຍຄຳສັບ (GLOSSARY)

ການວິໄຈ (Assay)

ຂັ້ນຕອນການວິໄຈເພື່ອການວັດແທກ ຫຼື ທົດສອບປະລິມານຂອງສານອອກລິດ ຫຼື ທາດເຄື່ອງໝາຍ ໃນຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ.

ຊຸດຜະລິດ (Batch)

ການຜະລິດ ຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍຕາມສູດຕໍາລາ ພາຍໃນຮອບວຽນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງມີຄຸນລັກສະນະ ແລະ ຄຸນນະພາບອັນດຽວກັນ (ແກ່ນແທ້ຂອງຊຸດຜະລິດແມ່ນຄວາມເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວຂອງມັນ).

ຂະໜາດຊຸດຜະລິດທົດລອງ(Pilot Scale Batch)

ຊຸດຜະລິດໜຶ່ງ ທີ່ຜະລິດຕາມຂັ້ນຕອນ ເຊິ່ງສາມາດເປັນຕົວແທນທີ່ຈະເປັນຕົວແບບໃນການຜະລິດ ຂະໜາດຊຸດຜະລິດຕົວຈິງ. ໂດຍທົ່ວໄປ ຂະໜາດຊຸດຜະລິດທົດລອງ ຢ່າງນ້ອຍສຸດຕ້ອງແມ່ນຂະໜາດ 1/10 ຂອງຂະໜາດຊຸດຜະລິດຕົວຈິງ.

ຂະໜາດຊຸດຜະລິດເລີ່ມຕົ້ນ (Primary Scale Batch)

ຊຸດຜະລິດໜຶ່ງ ທີ່ຜະລິດຕາມຂັ້ນຕອນ ເຊິ່ງສາມາດເປັນຕົວແທນທີ່ຈະເປັນຕົວແບບໃນການຜະລິດ ຂະໜາດຊຸດຜະລິດຕົວຈິງ. ຂະໜາດຊຸດຜະລິດເລີ່ມຕົ້ນ ອາດຈະແມ່ນ 10% ຫາ 100% ຂອງຂະໜາດການຜະລິດຕົວຈິງ.

ຂະໜາດຊຸດຜະລິດຈິງ (Production Scale Batch)

ຊຸດຜະລິດຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ທຳການຜະລິດ ໃນຂະໜາດການຜະລິດຈິງ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ອຸປະກອນ-ເຄື່ອງມື ໃນສະຖານທີ່ທຳການຜະລິດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນການສະເໜີ.

ລະບົບບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ປິດ (container closure system)

ແມ່ນສ່ວນປະກອບທີ່ນຳໃຊ້ໃນປ້ອງກັນຮູບແບບຂອງຜະລິດຕະພັນ ແລະ ບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ທັງໝົດ, ປະກອບມີ ພາຊະນະບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ໃນ ແລະ ພາຊະນະບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ນອກ ເຊິ່ງພາຊະນະບັນຈຸນອກເປັນການຊ່ວຍໃນການປ້ອງກັນຜະລິດ ຕະພັນສຸດທ້າຍ ເຊິ່ງລະບົບພາຊະນະບັນຈຸຕ້ອງທຽບເທົ່າລະບົບບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ປິດ.

ການແຕກຕົວ (Disintegration)

ອັດຕາຄວາມໄວໃນການແຕກຕົວຂອງຜະລິດຕະພັນຢາເມັດ ຫຼື ແຄບຊຸນທີ່ຖືກບັນຈຸໃນພາຊະນະທີ່ມີທາດລະລາຍ ຫຼື ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂການທົດລອງຕາມເອກະການອ້າງອີງໄດ້ກຳນົດໄວ້ ເຊັ່ນ: ປະທານຸກົມທາງການ.

ການລະລາຍ (Dissolution)

ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ ປະລິມານສານອອກລິດທີ່ລະລາຍໄດ້ ໂດຍຄິດໄລ່ເປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງປະລິມານທີ່ລະບຸ ໃນສະຫຼາກ.

ວັນໝົດອາຍຸ (EXPIRY DATE)

ວັນທີ ທີ່ໄດ້ລະບຸໃນສະຫຼາກ ເທິງພາຊະນະບັນຈຸຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ ເຊິ່ງສະແດງເຖິງໄລຍະເວລາທີ່ຊຸດຜະລິດຕະພັນຍັງຄົງສະພາບຕາມຂໍ້ກຳນົດດ້ານອາຍຸນຳໃຊ້ທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາທີ່ກຳນົດໄວ້.

ຄວາມຜຸຜຸ່ຍ (HARDNESS/FRIABILITY)

ແມ່ນຄວາມທົນທານຂອງເມັດຢາຕໍ່ແຮງກົດທັບ, ເຊິ່ງວັດແທກໂດຍຄວາມແຮງກົດທັບທີ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ເມັດຢາຜຸຜຸ່ຍ.

ພາຊະນະທີ່ປ້ອງກັນການຊຶມຜ່ານ (Impermeable Containers)

ພາຊະນະທີ່ປ້ອງກັນການຊຶມຜ່ານຂອງທາດແຫຼວ ຫຼື ອາຍ ເຊັ່ນ: ຫຼອດອາລູມິນຽມບັນຈຸທາດ ເຄິ່ງ-ທາດແຂງ, ຫຼອດແກ້ວສຳລັບບັນຈຸທາດແຫຼວ.

ປະລິມານນໍ້າ (Water Content)

ວັດແທກປະລິມານນໍ້າທີ່ເປັນອິດສະຫຼະໃນຜະລິດຕະພັນດ້ວຍການຄອບຄຸມໂດຍອາກາດ ພາຍໃຕ້ອຸນຫະພູມ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມທີ່ກຳນົດ.

ປະລິມານຈຸລິນຊີ (Microbial Content)

ແມ່ນປະລິມານຂອງຈຸລິນຊີລວມມີແບັກທີເຣຍ, ຢີດສ ແລະ ເຊື້ອຮາທີ່ມີໃນຜະລິດຕະພັນ.

ຄ່າກົດ-ດັ່ງ (pH)

ຄ່າ pH ຂອງນໍ້າສານລະລາຍແມ່ນຄ່າທີ່ອະທິບາຍຄວາມເປັນກົດ-ດັ່ງຂອງມັນ. ຄ່າ pH ແມ່ນຄ່າລົບຂອງ logarithm (ຖານ 10) ຂອງຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງໄອອອນໄຮໂດຣເຈນຕໍ່ນໍ້າສານລະລາຍ 1 ລິດ. ຄ່າ pH ຂອງນໍ້າສານລະລາຍທີ່ເປັນກາງເທົ່າ 7, ນໍ້າສານລະລາຍທີ່ເປັນກົດແມ່ນຄ່າ pH ນ້ອຍກວ່າ 7, ສ່ວນນໍ້າສານລະລາຍທີ່ເປັນດັ່ງມີຄ່າ pH ໃຫຍ່ກວ່າ 7, ຄ່າໃຫຍ່ສຸດແມ່ນ 14.

ອາຍຸຢາ (Shelf-life, ສະແດງຄວາມໝາຍເຊັ່ນກັນກັບວັນໝົດອາຍຸ)

ໄລຍະເວລາທີ່ຊຸດຜະລິດຕະພັນຍັງຄົງສະພາບຕາມຂໍ້ກຳນົດດ້ານອາຍຸນຳໃຊ້ທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາທີ່ກຳນົດໄວ້.

ຂໍ້ກຳນົດສະເພາະ (Specification)

ບັນຊີການທົດສອບ, ເອກະສານອ້າງອີງຂັ້ນຕອນວິທີການວິໄຈ, ເງື່ອນໄຂຍອມຮັບໄດ້ທີ່ເໝາະສົມ ເຊິ່ງແມ່ນຕົວ
ເລກທີ່ຈຳກັດ, ຂອບເຂດ, ຫຼືເງື່ອນໄຂອື່ນໆ ທີ່ການທົດສອບໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ (ມັນໄດ້ສ້າງບັນດາມາດຕະຖານທີ່
ການຜະລິດສານ, ຜະລິດຕະພັນ ຫຼື ວັດຖຸໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ ຕ້ອງສອດຄ່ອງ ຈຶ່ງຈະຖືກພິຈາລະນາວ່າຍອມຮັບໄດ້
ເພື່ອນຳໃຊ້ຕາມຈຸດປະສົງ). “ຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ກຳນົດສະເພາະ” ໝາຍເຖິງ ສານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ,ເມື່ອໄດ້ຖືກທົດສອບ
ຕາມຂັ້ນຕອນວິທີການວິໄຈແລ້ວ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບເງື່ອນໄຂທີ່ຮັບໄດ້. ຂໍ້ກຳນົດສະເພາະແມ່ນມາດ
ຕະຖານດ້ານຄຸນນະພາບທີ່ສຳຄັນ ເຊິ່ງສະເໜີ ແລະ ພິສູດໂດຍຜູ້ຜະລິດ ແລະ ອະນຸມັດໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງພາກລັດຕາມ
ເງື່ອນໄຂ.

ຫຼັກການການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວ(Stability Study Protocol)

ແມ່ນເອກະສານທີ່ອະທິບາຍເຫດຜົນ, ເປົ້າໝາຍ, ວິທີການປະຕິບັດ ແລະ ວິທີການຄິດໄລ່ດ້ານສະຖິຕິຂອງການສຶກສາ
ຄວາມຄົງຕົວເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດບັນດາຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ ແລະ ຈັດການ.

ການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວ(Stability Study)

ການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວແມ່ນການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຂອງຊຸດຜະລິດ ແບບໄລຍະເວລາຈິງ ແລະ ແບບເລັ່ງລັດ
ໂດຍປະຕິບັດຕາມຫຼັກການການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ ເພື່ອຢັ້ງຢືນໄລຍະເວລາວິໄຈຄົນຂອງສານ ຫຼື
ອາຍຸຂອງຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ.

- ການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດ ແມ່ນການສຶກສາທີ່ຖືກອອກແບບໃຫ້ເພີ່ມອັດຕາຄວາມໄວຂອງການຍ່ອຍສະຫຼາຍດ້ານ
ວັດຖຸ-ເຄມີຂອງຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ ໂດຍການນຳໃຊ້ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາທີ່ເກີນຄວາມຈິງ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງ
ການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວ (ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການສຶກສານີ້ ເພີ່ມເຕີມກັບການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວແບບໄລຍະເວລາຈິງ
ສາມາດຖືກນຳໃຊ້ປະເມີນການປ່ຽນແປງດ້ານເຄມີໃນໄລຍະເວລາທີ່ຍາວກວ່າ ໃນເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາແບບບໍ່ເລັ່ງລັດ
ແລະ ປະເມີນຜົນສະທ້ອນໃນເງື່ອນໄຂເກັບຮັກສາທີ່ອອກຈາກລະບຸໃນສະຫຼາກໃນໄລຍະສັ້ນເຊິ່ງອາດຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້
ໃນລະຫວ່າງການຂົນສົ່ງ, ການສຶກສາແບບເລັ່ງລັດອາດບໍ່ສາມາດຄາດເດົາການປ່ຽນແປງດ້ານວັດຖຸ, ເບິ່ງເພີ່ມເຕີມກ່ຽວ
ກັບຄວາມຄົງຕົວ ແລະ ເງື່ອນໄຂກ່ຽວຂ້ອງ).
- ການສຶກສາແບບໄລຍະເວລາຈິງ ແມ່ນການສຶກສາພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາທີ່ແນະນຳ ເພື່ອໄລຍະເວ
ລາສຳລັບການວິໄຈຄົນ ຫຼື ອາຍຸທີ່ສະເໜີ (ຫຼື ອະນຸມັດ) ສຳລັບການລະບຸໃນສະຫຼາກ.

ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາ (Storage Condition)

ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາ ສຳລັບຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ ທີ່ລະບຸໃນສະຫຼາກເທິງພາຊະນະບັນຈຸ ຕ້ອງອີງຕາມການສຶກສາ

ຄວາມຄົງຕົວ.

ຂໍ້ມູນສະໜັບສະໜູນ (Supporting Data)

ແມ່ນຂໍ້ມູນທີ່ນອກເໜືອຈາກຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວ ທີ່ສະໜັບສະໜູນຂັ້ນຕອນການວິໄຈ, ໄລຍະເວລາ
ວິໄຈຄົ້ນ ຫຼື ອາຍຸທີ່ສະເໜີ ແລະ ການສະແດງການເກັບຮັກສາໃນສະຫຼາກ.

ຄວາມຊຸ້ນໜຽວ (Viscosity)

ທາດແຫຼວບໍ່ໄຫຼວຽນ ຍ້ອນແຮງດຶງດູດພາຍໃນໂມເລກູນ ແມ່ນຄຸນລັກສະນະຂອງທາດແຫຼວທີ່ກ່ຽວພັນການຕ້ານທານຕໍ່
ການໄຫຼຂອງມັນ.

ເອກະສານອ້າງອີງ (REFERENCES)

1. ACCSQ-Pharmaceutical Product Working Group (ACCSQ-PPWG). ASEAN Guideline on Stability Study of Drug Product. 9th ACCSQ-PPWG Meeting, 21-24 February 2005, The Philippines: Association of South East Asian Nations (ASEAN); 2005.
2. Committee for Proprietary Medicinal Products (CPMP). Note for Guidance on Stability Testing of Existing Active Substance and Related Finished Product (Draft). London: European Agency for The Evaluation of Medicinal Product (EMA); 2002.
3. International Conference on Harmonization (ICH). Topic Q1A(R2) Stability Testing of New Drug Substances and Products. 2003. Available from: <http://www.ich.org/products/guidelines/quality/quality-single/article/stability-testingof-new-drug-substances-and-products.html>.
4. International Conference on Harmonization (ICH). Topic Q1B Stability Testing: Photostability Testing of New Drug Substances and Products. 1996. Available from: <http://www.ich.org/products/guidelines/quality/quality-single/article/stability-testingphotostability-testing-of-new-drug-substances-and-products.html>.
5. International Conference on Harmonization (ICH). Topic Q1C Stability Testing of New Dosage Forms. 1996. Available from: <http://www.ich.org/products/guidelines/quality/quality-single/article/stability-testingfor-new-dosage-forms.html>.
6. International Conference on Harmonization (ICH). Topic Q1E Evaluation of Stability Data. 2003. Available from: <http://www.ich.org/products/guidelines/quality/qualitysingle/article/evaluation-of-stability-data.html>.
7. International Conference on Harmonization (ICH). Topic Q1F Stability Data Package for Registration Applications in Climatic Zones III and IV). 2006. Available from: <http://www.ich.org/products/guidelines/quality/quality-single/article/Stability-DataPackage-for-Registration-Applications-in-Climatic-Zones-III-and-IV.html>
8. World Health Organization (WHO). Guidelines for Stability Testing of Pharmaceutical Products Containing Well- Established Drug Substances in Conventional Dosage Form (In: WHO Expert Committee on Specifications for Pharmaceutical Preparations - WHO ASEAN Guidelines on Stability Study and Shelf-Life of Traditional Medicines 14 of 21 Version 1.0 Technical Report Series, No. 863 - Thirty-fourth Report), Geneva, World Health Organization; 1996.

9. The Therapeutic Goods Administration (TGA). Stability Testing of Listed Complementary Medicines, Questions and Answers, Version 1, April 2004. Available from: <http://www.tga.gov.au/industry/cm-stability-testing-qa.htm#.VENlh3KKDIU>

ການສຶກສາເຕັມແມ່ນ ການສຶກສາໜຶ່ງ ທີ່ຕົວຢ່າງໃນການອອກແບບທຸກປັດໄຈລວມກັນນັ້ນ ຖືກວິໄຈໃນທຸກໆ ຈຸດເວລາ, ແຕ່ການສຶກສາແບບຄັດຫຍໍ້ແມ່ນ ການສຶກສາທີ່ ຕົວຢ່າງໃນການອອກແບບທຸກປັດໄຈລວມກັນນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ວິໄຈໃນທຸກໆ ຈຸດເວລາ. ການອອກແບບການສຶກສາຄັດຫຍໍ້ເປັນທາງເລືອກທີ່ເໝາະສົມ ແທນການສຶກສາເຕັມ ໃນເວລາທີ່ການອອກແບບ ກ່ຽວພັນກັບຫຼາຍໆປັດໄຈ. ການສຶກສາແບບຄັດຫຍໍ້ຕ້ອງອອກແບບໃຫ້ສາມາດປະເມີນອາຍຸຄາຄະເນໄດ້ຢ່າງເໝາະສົມ. ກ່ອນທີ່ຈະພິຈາລະນາ ທຳການສຶກສາແບບຄັດຫຍໍ້, ຕ້ອງປະເມີນ ແລະ ອະທິບາຍຂໍ້ສົມມຸດຖານທີ່ມີກ່ອນ. ຕ້ອງພິຈາລະນາຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້ເມື່ອເຮັດການສຶກສາແບບຄັດຫຍໍ້ກັບຜະລິດຕະພັນທີ່ອາຍຸນຳໃຊ້ສັ້ນ, ເນື່ອງຈາກການສຶກສາຄັດຫຍໍ້ຈະໄດ້ຂໍ້ມູນທີ່ໜ້ອຍລົງ ເມື່ອປຽບທຽບກັບການສຶກສາເຕັມ. ໃນລະຫວ່າງການດຳເນີນ ການສຶກສາຄັດຫຍໍ້, ກໍ່ສາມາດປ່ຽນເປັນການສຶກສາເຕັມ ຫຼື ການສຶກສາຫຍໍ້ເລັກນ້ອຍ ຖ້າວ່າມີການສະໜອງການອະທິ ບາຍ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການຂອງການສຶກສາເຕັມ ແລະ ການສຶກສາຄັດຫຍໍ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຕ້ອງມີການອະທິບາຍທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ການວິເຄາະດ້ານສະຖິຕິ, ເຊັ່ນການປ່ຽນແປງດ້ານຈຳນວນຕົວຢ່າງເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດການ ປ່ຽນແປງຕໍ່ຜົນໄດ້ຮັບ. ໃນເມື່ອການສຶກສາມີການປ່ຽນແປງ, ການວິໄຈໃນການສຶກສາເຕັມ ແລະ ການສຶກສາຄັດຫຍໍ້ຕ້ອງ ປະຕິບັດໃນທຸກໆຈຸດເວລາທີ່ຍັງເຫຼືອຢູ່.

ການສຶກສາຄັດຫຍໍ້ແບບ Bracketing

ແມ່ນການສຶກສາທີ່ຖືກອອກແບບ ໃຫ້ມີແຜນການວິໄຈຈຳພວກຕົວຢ່າງແຕ່ໃນສະເພາະປັດໄຈຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນເຊັ່ນ: ຄວາມແຮງ, ຂະໜາດບັນຈຸ ໃຫ້ຖືກວິໄຈໃນທຸກໆຈຸດເວລາຄືກັນກັບການສຶກສາເຕັມ. ການອອກແບບນີ້ໃຫ້ສົມມຸດຖານ ວ່າການສຶກສາລະດັບປັດໄຈສຳຄັນນີ້ ສາມາດເປັນຕົວແທນໃຫ້ຄວາມຄົງທົນລະດັບກາງໄດ້.

ຕົວຢ່າງ ການອອກແບບ ໄດ້ສະແດງຢູ່ໃນຕາຕະລາງທີ 1 ຂອງຄັດຕິດ

ຕົວຢ່າງນີ້ແມ່ນອີງໃສ່ຜະລິດຕະພັນໜຶ່ງທີ່ມີສາມລະດັບຄວາມແຮງ ແລະ ຂະໜາດບັນຈຸ. ໃນຕົວຢ່າງນີ້, ມັນໄດ້ສະແດງໃຫ້ ເຫັນວ່າ ຜະລິດຕະພັນນີ້ໃນຂະໜາດບັນຈຸ 15mL ແລະ 500mL ໃນພາຊະນະບັນຈຸ high-density polyethylene ສາມາດເປັນຕົວແທນທີ່ສຳຄັນ. ຊຸດຜະລິດຂອງແຕ່ລະຂະໜາດບັນຈຸຕ້ອງເຮັດການວິໄຈໃນທຸກໆຈຸດເວລາ.

ຕາຕະລາງທີ 1: ຕົວຢ່າງຂອງການສຶກສາຄັດຫຍໍ້ແບບ Bracketing

ຂະໜາດຄວາມແຮງ		50mg			75mg			100mg		
ຊຸດຜະລິດ		1	2	3	1	2	3	1	2	3
ຂະໜາດ ບັນຈຸ	15mL	T	T	T	T	T	T	T	T	T
	100mL									
	500mL	T	T	T	T	T	T	T	T	T

T= ວິໄຈຕົວຢ່າງ (Sample Test)

ການສຶກສາຄັດໜັ້ແບບ Matrixing

ແມ່ນການສຶກສາທີ່ຖືກອອກແບບ ໃຫ້ມີແຜນການວິໄຈແຕ່ລະກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ໄດ້ກຳນົດເປັນກຸ່ມຈຳນວນໃດໜຶ່ງທີ່ເປັນໄປໄດ້ສຳລັບທຸກປັດໄຈລວມກັນ ແລະ ຕ້ອງຖືກວິໄຈໃນຈຸດເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້. ຫຼັງຈາກນັ້ນໃນທຸກຈຸດເວລາ, ກຸ່ມຕົວຢ່າງອື່ນໆສຳລັບທຸກປັດໄຈ ກໍ່ຈະຖືກວິໄຈ. ການອອກແບບນີ້ ຕັ້ງຂໍ້ສົມມຸດຖານວ່າ ຄວາມຄົງຕົວຂອງແຕ່ລະກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ວິໄຈສາມາດເປັນຕົວແທນຄວາມຄົງຕົວຂອງຕົວຢ່າງທັງໝົດ ໃນແຕ່ລະຈຸດເວລາ.

ຕ້ອງໃຫ້ຈຳແນກໄດ້ຈຸດແຕກຕ່າງຂອງແຕ່ລະຕົວຢ່າງສຳລັບຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍອັນດຽວກັນ ເຊັ່ນຕ້ອງກວມເອົາ: ຊຸດຜະລິດແຕກຕ່າງກັນ, ຂະໜາດຄວາມແຮງທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນການບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ຮູບແບບດຽວກັນ, ແລະ ໃນກໍລະນີຈຳເປັນໃນຮູບແບບການບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ຖ້າເມື່ອ ພາຊະນະຫຸ້ມຫໍ່ນອກມີຜົນຕໍ່ຄວາມຄົງຕົວຂອງຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ, ການສຶກສາແບບ matrixing ສາມາດເຮັດໄດ້ສຳລັບລະບົບການບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ດັ່ງກ່າວ. ແຕ່ລະເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາຕ້ອງແບ່ງແຍກການອອກແບບການສຶກສາແບບ matrixing ຂອງມັນເອງ. ບໍ່ຄວນເຮັດການສຶກສາແບບ matrixing ໃນຄຸນລັກສະນະການວິໄຈທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການອອກແບບການສຶກສາ matrixing ອື່ນສຳລັບຄຸນລັກສະນະການວິໄຈແຕກຕ່າງກັນກໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ຖ້າມີການອະທິບາຍທີ່ເໝາະສົມ.

ຕົວຢ່າງ ການອອກແບບການສຶກສາແບບ matrixing ໃນບັນດາຈຸດເວລາ ສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ມີສອງຄວາມແຮງຄື S1 ແລະ S2 ໄດ້ສະແດງຢູ່ໃນຕາຕະລາງທີ 2 ຂ້າງລຸ່ມ. ຄຳວ່າ "ຫຼຸດລົງ 1/2(one-half reduction)" ແລະ "ຫຼຸດລົງ 1/3 (one-third reduction)" ແມ່ນໄດ້ມາຈາກຫຼັກການ ການຫຼຸດລົງຈາກການສຶກສາເຕັມ. ເຊັ່ນວ່າ: "ຫຼຸດລົງ 1/2(one-half reduction)" , ໝາຍເຖິງການຫຼຸດຈຸດເວລາວິໄຈລົງ 1 ຈຸດໃນທຸກໆ 2 ຈຸດເວລາຈາກໄລຍະເລີ້ມຕົ້ນຂອງການສຶກສາເຕັມ, "ຫຼຸດລົງ 1/3 (one-third reduction)" ແມ່ນຫຼຸດຈຸດເວລາວິໄຈລົງ 1 ຈຸດໃນທຸກໆ 3 ຈຸດເວລາ. ໃນຕາຕະລາງທີ 2 ຂອງຄັດຕິດ, ການຫຼຸດລົງນ້ອຍກວ່າ 1/3

ຕົວຢ່າງຂອງການສຶກສາຄັດຫຍໍ້ແບບ matrixing ໃນບັນດາຈຸດເວລາ ສໍາລັບຜະລິດຕະພັນໃນບັນດາຂະໜາດຄວາມແຮງ ແລະ ໃນຮູບແບບ"ຫຼຸດລົງ 1/3(one-third reduction)"

ຈຸດເວລາ (ເດືອນທີ)			0	3	6	9	12	18	24	36
ຂະໜາດຄວາມແຮງ	S1S1	ຊຸດຜະລິດທີ 1	T	T		T	T	T	T	T
		ຊຸດຜະລິດທີ 2	T	T	T		T	T		T
	S2S2	ຊຸດຜະລິດທີ 1	T		T		T	T		T
		ຊຸດຜະລິດທີ 2	T	T		T	T		T	T
	S3S3	ຊຸດຜະລິດທີ 1	T		T	T	T	T	T	T
		ຊຸດຜະລິດທີ 2	T	T		T	T		T	T
			ຢ່າງນ້ອຍເອົາ 12 ຈຸດຈາກທັງໝົດ 18 ຈຸດເວລາ				ຢ່າງນ້ອຍເອົາ 8 ຈຸດຈາກທັງໝົດ 12 ຈຸດເວລາ			

T= ວິໄຈຕົວຢ່າງ (Sample Test)

ຄັດຕິດ 2   ຕາຕະລາງລາຍການວິໄຈທີ່ເປັນຕົວຊີ້ວັດຂອງການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວຂອງຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງ

ຕາຕະລາງລາຍການວິໄຈສໍາລັບແຕ່ລະຮູບແບບຂອງຜະລິດຕະພັນ

ແມ່ນສະເໜີເພື່ອເປັນແນວທາງສໍາລັບປະເພດການວິໄຈທີ່ຄວນເຮັດໃນການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ລາຍການວິໄຈ	ຄວາມຊຸ່ມ	ການລະລາຍ	ຄວາມຜຸ່ຍ	ການລາຍ	ປະລິມານນໍ້າ	ຄວາມໜາແໜ້ນ	ຄໍາກົດດັ່ງ	ປະລິມານຈຸລິນຊີ	ຂະໜາດຂອງແກຣນູນ	ການຄົງຕົວຂອງແວນຕະກອນ	ຄວາມຊຸ່ມໜຽວ
ລາຍການວິໄຈ	ຄວາມຊຸ່ມ	ການລະລາຍ	ຄວາມຜຸ່ຍ	ການລາຍ	ປະລິມານນໍ້າ	ຄວາມໜາແໜ້ນ	ຄໍາກົດດັ່ງ	ປະລິມານຈຸລິນຊີ	ຂະໜາດຂອງແກຣນູນ	ການຄົງຕົວຂອງແວນຕະກອນ	ຄວາມຊຸ່ມໜຽວ
ຢາຝຸ່ນຊະນິດກິນ	√	√			√			√			
ແຄບຊຸນແຂງ	√	√		√	√			√			
ແຄບຊຸນອ່ອນ	√	√		√				√			
ເມັດເຄືອບ ແລະ ບໍ່ເຄືອບ	√	√	√	√	√			√			

ລູກກອນເຄືອບ ແລະ ບໍ່ເຄືອບ	√	√		√	√			√			
ຢານໍ້າແຂວຕະກອນ	√	√				√	√	√	√	√	
ຢານໍ້າ	√	√				√	√	√			
ຢານໍ້ານົມ	√	√				√	√	√			
ຢາເຄິ່ງທາດແຂວ (Ointment/ Cream/G el/Lotion/P aste))	√	√				√	√	√			
ກາວຕິດ	√	√						√			√
ແກຣນູນ	√	√			√			√	√		
ຢາຕົ້ມ/ຊາຊິງ	√	√			√			√			
ຢາອົມ	√	√			√			√			

ຄັດຕິດ 3 ຕາຕະລາງສະແດງການສະຫຼຸບຜົນຂອງການສຶກສາຄວາມຄົງຕົວ

ຊື່ຜະລິດຕະພັນ: ..... ເງື່ອນໄຂເກັບຮັກສາ: .....

ຮູບແບບ: ..... ຊຸດຜະລິດ: ..... ຄວາມແຮງ: .....

ວັນຜະລິດ: ..... ການປັບຈຸຊັມທໍ່: .....

ວັນລາຍງານ: ..... ຂະໜາດປັບຈຸ: ..... ໄລຍະເວລາການສຶກສາ: .....

ລາຍການວິໄຈ (ຕາມຄວາມເໝາະສົມ)	ລະດັບທີ່ອະນຸຍາດ/ເກນຍອມຮັບໄດ້	ຄວາມຖີ່ຂອງການວິໄຈ (ເດືອນທີ)							
		0	3	6	9	12	18	24	
ຄວາມຮູ້ສຶກ ດ້ານກາຍະພາກ									
ການວິໄຈ									
ຄວາມຜຸ່ຍ									
ການລະລາຍ									
ປະລິມານນໍ້າ									

ຄວາມໜ້າແໜ້ນ										
ຄ່າກົດ-ຕັ້ງ										
ປະລິມານຈຸລິນຊີ										
ຂະໜາດຂອງແກຣນູນ										
ການຄົງຕົວຂອງແຂວນຕະກອນ										
ຄວາມຊັນໜຽວ										

ສະຫຼຸບ:

ລາຍງານໂດຍ:

ກວດສອບໂດຍ:

ອະນຸມັດໂດຍ: